

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdasági s társadalmi lap.

A SZABADELVÉPÁRT KOZLÓNYE

Megjelen hetenkint ötször, u. m. Hétfőn, Kedden, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton.

Előfizetési feltételek:
 helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve.
 Egész évre . . . 10 frt.
 Félévre . . . 5 " "
 Negyedévre . . . 2 " " 50 kr.
 Egy hónapra . . . 1 " "

Előfizetheti helyben a kiadóhivatalban, **Kutasi Imre nyomdájában**, a tan Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedéseiben, vidéken a postahivataloknál.

Hirdetési díj:
 öt házkhoz postáért 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű a többihez megjelölt hirdetésekkel leegyenlő. Helyi hirdetés minden hirdetés után 30 kr. Nyitási költségek minden sorra 20 kr. A hirdetéseknek valaminek a nyitási költségek egyedül a kiadó iróházban véstettek fel. Az előfizetés és hirdetés díjait a kiadó hivatalba, a lap szerkesztésébe tartozó költségekkel a szerkesztőség iróházában csatolandó.
 nagyjuttatás jónak 1704. szám alatt

Előfizetési felhívás

„Debreczeni Ellenőr“

hetenkint ötször megjelenő politikai lapra.

Az alföldi magyarság legjelentékenyebb városának közlönye lapunk s egy nagyfontosságú vidék érdekeit képviseli. Mint ilyen teljes erejéből igyekszik méltó helyet foglalni el a magyar hírlapirodalom terén, elfogulatlan s mindig csak az igazságot kereső irányra. Meggyőződésének komolysága s azon higgadt hang által, mely minden sorát átlenül.

Az igaz szabadság s a józan haladás zászlaját követi lapunk, kerülve minden szélsőséget, mely oklatan utakra ragad s türelmetlen siettetésével kockára veti a magyar nemzet létét. Nem vakítjuk csalóka, szemképrázatos képkel a tömegeket, hanem a becstelenségek munkáit s igyekezetét, a megfontolás és mérséklet, a béke és egyetértés politikáját hirdetjük mind kifelé, mind befelé. Öszinte, tiszta magyar politika ez, mely békés úton törekszik a nemzet szellemi és anyagi erejének kifejlesztésére s az alkotmányos intézmények szilárdítására.

Ez szolgál vezérelvül lapunk politikai irányára nézve. De a mi meggyőződésünk, hogy ama cél, a magyar nemzet szellemi és anyagi fölvirágzása nem csupán a politikai tuskától, hanem még inkább függ a társadalmi téren kifejtett erőfeszítéstől, a tudomány, irodalom, művészet, ipar, földművelés, népnevelés stb. fölkarolásától. Lapunk, a mennyire tere megengedi, kiterjeszti figyelmét mindezekre s hű és megmagasítottan kifejezője akar lenni ép úgy az ország, mint kiváltképpen Debreczen és vidéke minden fontosabb mozzanatának a közügyek terén.

Azon igyekszünk, hogy tiszta tájékoztatást adjunk olvasóinknak mindenről s az olvasó fölaltalja lapunkban mindazt, a mi akár a belső, akár a külső eseményei közül érdekelheti. Összeköttetésünkkel fogva képeket vagyunk a nevezetesebb dolgokat gyakran már a budapesti lapokkal egyidejűleg hozni. Nélkülözhetővé akarjuk tenni ily módon legalább olvasóink egy részének a nagy lapok járatását, melyek a „Debreczeni Ellenőr“-nél kérszerte, sőt még kérszerte is drágábbak.

Tudósításaink mindig gyorsak és pontosak, ez ikkünk mindenre kiterjedők, tárczaro vatunk érdekes és változatos. Nem adunk egész éven át elnyúló hosszú regényt, hanem rövid érdekes elbeszéléseket, történelmi s egyéb ismeretterjesztő vagy mulattató cikkeket s mindig igyekszünk megtartani azon irodalmi színvonalat, mely a művelt közönség igényeinek megfelel s melyen alul hatásvadászat kedvéért soha sem szállunk.

Előfizetési árak egy helyben, mint vidékre:
 Juli — december fél évre 5 frt.
 Júli — szeptember negyed évre 2 frt 50 kr.

Előfizetheti helyben a kiadóhivatal Kutasi Imre könyvnyomdájában, — továbbá Telegdy K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedésében s vidéken postautalvánnyal minden postahivatalnál.

A „Debreczeni Ellenőr“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

Debreczen, junius 24.

Horvátországgal szent a béke ismét. Annyi láma, vád, szemrehányás után, a mennyt drávnatúli testvéreink tüzezből világra bocsátottak, végre kiült, hogy Horvátországban is több az okos ember mint a nagyszájú fanatikus. A horvát tartománygyűlés 65 szóval 13 ellen, tehát óriási többséggel elfogadta a kiegyezkedési törvényjavaslatot. A vitának tehát köztünk és a horvátok közt vége.

Egy kis zugoldást hallhatni ugyan még; de hát lesz-e a világon valaha olyan kiegyezkedés, a melylyel mindenki meg volna elégedve? Az egyezkedés fogalmában már benne van, hogy

az egyezkedő feleknek minden kívánságuk nem teljesülhet, hanem engedni is kell, hol egyiknek, hol másiknak. E szerint természetesen, hogy nem szolgálhattunk ezuttal horvát testvéreinknek ama bizonyos fehér lappal, hogy írják rá tetszésük szerint, a mit akarnak; hanem beírva adtuk oda nekik: tetszik vagy nem tetszik?

Eleinte morogtak s a mi hazafias ellenzéki lapjaink, különösen a habarékpartiak kaptak rajta szörnyen: Ine, a Tisza-kormány bűnöse könnyelműsége és tapintatlansága hová vezet bennünket! Már fölzdítja ellenünk Horvátországot is és a mit oly bölcsen elintézték a megelőző kormányok, most kockára veti s elrontja a horvátokkal való

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája

TÜNDE-BRITA.

Beszélgő.

Irta: Hjalmar Hjorth Boyesen.

Fordította Csengeri Ferencz.

(Folytatás.)

Bjarne Blakstad a régi megingathatlan hazafi, mindjárt kezdett elkeseredett ellensége volt a kivándorlási rohamnak; és azért ma is azt hitték leányai, hogy azért késett, mert néhány hevesvérű ifjút kívánt hazája iránti kötelessége emlékeztetni, vagy egy nagyon is buzgólkodó úgynöknek mesterségét rontani. De már nyolczat ütött és az öreg még sem jött. Az éj sötét és zivataros van; hóval kevert eső csapód a az ablaktáblákat, a szél sivított a pusztaságon. Grimhild az ifjabb leány, nyugtalanul szaladgált ki s be és csapkodta az ajtó. Brita a terem legsötétebb zugában állt a falhoz lapulva. Ila a zivatar a házat szerelődött meg, féltremült ugyan, de borongva majd újra leült. Kinos sejtelmek győtrék nyugtalan lelket.

Végre, az óra épen tízet ütött, zajt hallának a tornácban. Grimhild kifutott és ajtót nyitott. Magas mélyen megröngyölt alak lépett be, melyben csak ruhájáról ismert atyjára.

— Nagy Isten! kiáltá a leány és megrémülve rohant elébe.
 — El tőlem, gyermek! mormogá. A hang nem is úgy hangzott mint atyjé és a

szegény leányt durván taszítá el magától. Egy pillanatra mozdulatlan állott, aztán az asztalhoz közeledve, egy székre rogyott, mely csak úgy recsegett alatta. Itt ült mereven könyökét térdre szorítva, földre szegzett tekintettel. Hosszu haja kuszáltan csüngött arczára; ajkai körül fénygetővő váltak redői. Nehányzor sohajtozott és nyögött nehéz sebesülte hasonlón. Kis szűnő mulva nyugtalanul kezdének pilantásai a széles, félig homályos terembe tévedezni; hirtelen felugrott he yéről, mintha kigyó marta volna meg, felragdott egy égő üszköt a tüzhelyről és ama homályos zug felé rohant, hol Brita ült, megragadta karját és rekedten kiáltá, miáltal a fiákyát közel vivé arczához:

— Mondd, hogy nem látám! mondó hogy hazugság, aljas ördögi hazugság!

Brita lassan felemelé szemét és szilárdan rá nézett. Oh! kiáltá az előbbi rekedt hangján, — hazugság, gyalázatos hazugság volt; megmondtam mindjárt nekik ott lenn a tornácban. Kifizettem az árulókodót, vér, vér, vig harcz volt az!

Brita arca elhalványodott, szűk sajtóságon elcsendesedett. Maga is csudálkozott fölötte; nem tudta, hogy az oly sziv nyugalma volt, mely reményét veszté el.

— Gyermek! mondá Bjarne és hangja nem volt már oly idegen, miért nem szólsz? Ok áruloktad rád, mert szép vagy és irigylenek. Aztán csaknem könyörögve: szőlj Brita, szőlj! mondó meg atyjának, hogy szepiőtlen vagy — tiszta mint a hó, gyermek, az én gyermekem, szép, szeretett gyermekem!

Hosszu, borzalmas szünet következett, mely alatt Brita csak az agg nehéz lélegzést és az égő fánya rezgését hallá. Sápattan állt,

egyességet. Makacságával, dölyfével elriasztja s ellenségeinkké teszi őket. Tiszta az oka egyedül, hogy Horvátországban az ellenzék szarvakat kapott s hogy a Magyarországgal tartó párt végkép megsemmisült!

Az ám, megsemmisült! Ez is ép olyan igaz jóslatnak bizonyult be, mint a többi, a mivel az ellenzéki sajtó traktálni szokta hiszékeny olvasóit. Soha még oly erős pártja nem volt a Magyarországgal való egyességnek a horvát tartománygyűlésben, mint a melyen most van. A tartománygyűlésnek 1/3 része szavazott mellette s alig 1/3 ellene.

Ezt köszönhetjük a Tisza kormányának.

A magyar államhoz ragaszkodás eszméje soha még ily fényes diadalt nem aratott Zárórában. Az ellenséges érzület irántunk, mely azelőtt oly hatalmas hullámokat vetett, mindegyre szűkebb mederbe szorult; a korábbi izgatóság is behuzzák a vitorlákat, nem fúj már kedvező szél számukra; a horvát hivatalnokok szorgalmasan tanulják a magyar nyelvet s nem kövezi meg őket érte a zgrábi mob. A Jellacsics szellem kiszorult s ha a régi veres köpönyeges iller patrióták föltámadának, alig ismernének rá a mai kor férfaira, úgy megváltoztak.

„Többet ér a sovány egység, mint a kövér porlekedés“ — mondja a tartománygyűlésen Dr. Szabotics. Okos szó az, mely igaz marad nemcsak a Dráván túl és Dráván innen, hanem a Lajtán túl és a Lajtán innen is.

A delegatiók összehívása.

A Bécsben tartott közös miniszteri tanács a közös költségvetéssel és a delegatiók összehívásával idejével foglalkozott és azt határozta, hogy a delegatiókat augusztus második felében fogják összehívni Budapestre.

Az osztrák-magyar vámkonferencia.

Az osztrák-magyar vámkonferenciának a szerb szerződési tárgyalások ügyében kiküldött bizottsága munkáját befejezte, megbeszélte a kereskedelmi szerződést, továbbá egy a határforgalom szabályozására vonatkozó szerződést és a vámkartell tervezetét. Az osztrák-magyar vámkonferencia most már a legközelebbi időben összeül, hogy a tervezeteket véglegesen megállapítsa. Külügyi hivatalunk most intő meghívást a szerb kormányhoz, hogy küldje fel megbízottjait a tárgyalásokra és valószínű, hogy a biztosok júli elején meg is fognak érkezni.

Országos kereskedelmi congressus.

A magyar kereskedelmi csarnok irodalmi bizottságának legközelebb tartott ülésén Hubenay József alelnök kezdeményezése folytán magyar országos kereskedelmi kongresszus eszméje, penitették meg. A kérdés előleges tanulmányozására és javaslat tervezet kidolgozása végett három tagu szűkebb bizottság küldetett ki, melynek munkálata az irodalmi bizottság elé terjesztendő.

egy márványszoborhoz hasonlóan; egyetlen egy bocsnátot kéro szó vagy könyörgés sem jött ajkán át, melynek ráugatása árulá el egyedül, hogy még élet van benne. Minden perccel tüdőzött a remény Bjarne szivében. Arca borzalmas kifejezést öltött magára. Merev vonásai torzálaká váltak harag és legyőzhetlen gyűlölettel. Vastag pillái alól tüze szűnhéz hasonlóan fénylettek szeméi.

— Becstelent! kiáltá, becstelent! Hídeg szérohram ment a termen keresztül; az ablakok csörömpöltek, az ajtók felpatantak, mint ha láthatatlan kéz által érintettek volna és az agg egyedül maradt a teremben, kezében tartva fiákyját.

Ejféli eimutt; a vihar engedett, de e hó mindinkább süröbben hullt és eltemeté az utakat és kerítéseket fehér köpenyével. Tovább tovább sietett Brita. Hová, azt maga sem tudta. Érzelméi mintha kifagytak volna, de lábai mind tovább s tovább vitték. Teste oly könnyűnek tetszett előtte, mint a levegő. Aztán meghallá halkán, majd hangosabban a tenger menyörgését. Tagjaiban a jég gyenge léggé olvadt; feihök, arany, napstűtő feihök emelék fel és messze, messze viték a száron és tengeren át. Midőn felébredt, egy fiatal, barátságos kinezésű nő ült alya mellett. Tán csak álmodott, nem volt ereje, a felől tisztába jönni magával.

Csak néhány nappal később tudta meg, hogy történt mindez. Egy halász talált rá, midőn őt egy hálóval akará épen eltemetni, aztán kunyhójába vitte s fiatal neje gondjaira bízta. Ok jól tudták, hogy ő kicsoda; de gondosan bezárták ajtajukat és szájukat. Irgalom nélkül hallgatá a jó asszony el-

ismét a házalás.

Debreczen, jun. 24.

A házalás kérdése és annak egy a házai mint helyi kereskedésünkre káros kihatása már valamennyi helyi lapban tárgyilagossan és az ügy fontosságához mérten kimutatott, és annak mielőbbi becsüzetése; illetőleg; szabályozása minden oldalról erősen sürgettetett; — és daczára annak, hogy ezen ügy már a megoldásra annyira érett, daczára az ipar és kereskedelmi kamara ismételt sürgetéseinek, és végre daczára a közönség köréből több alkalommal tett felszólalásra az ügy megoldása felé csak csiga léptekkel közeledik.

A házalás mint rák fene haladék nélküli kiirtásának szüksége, nemcsak városunkban, de az egész országban már régen felismerttetett, s miután e lapban egy helybeli iparos társam e tárgyban felszólalt s a házalással elkövetett visszaéléseket, sok tekintetben csalókat szembeütőleg kimutatta, és ennek meggátolására és becsüzetésére annak orvoslására hivatott közönséget a t. városi hatóságot nyitlan felhívta, azóta gyakran olvasuk helybeli lapokban a hirdetényt, hogy a nagy méltóságú m. kir. miniszterium jóváhagyása mellett, majd itt, majd ott, nevezetesen Győr, Kassa, Székes-Fehérvár, Szeged, Temesvár, Arad stb. a házalást betiltotta.

Miután a házalás már úgy burjánzik mint agyom, annyira, hogy a már a mi — nagy versenyeink kített — cikkünkre is kiterjed, a tegnapi napon egy ily házaló mák-virágot ismeretlenül egy boltba bezalítottam egy darab szappant vettem tőle oly czébből, hogy azt feloldván meggyőződjem a csalásnak fokáról, és a feloldás után azon megdöbbenő eredményre jutottam, hogy ezen, — szappannak keresztelt keverékben csak 20% rész van értékelő bíró zsíradék, míg 8% számitásba nem jöhött értékelés részéből áll, és így a közönség 80%-val van tisztára szapulva.

Ezekből is látható tehát, hogy a házalással minden téren és irányban nemcsak a kereskedésnek és iparoknak, de a nagy közönségnek is megmérhetetlen károkat okoznak; nem lehet tehát késmi ez ügynek mielőbbi megoldásáról.

Ezeknek magam részéről is a közönségnek tudomására hozatalát könnyelmű közönység vádjára nélkül magamtól meg nem tagadhatom.

Azt hiszem, hogy szerény felszólalásom az ügy megoldását siettetni fogja, és cikket azon reményem kifejezése mellett reszkettem be, hogy az a hatóság előtt meg fog süket fülekre találni.*

Jóna Sámuel.

A debr. k. gazd. tanintézet kísérleti telkén az 1878-9-ik évben elért eredmények.

Óriási rozsnok.

A második évben hold. 26 mm. adott zönden, tehát 4 mázsával többet, mint tavaly. Kétszer volt kaszálható. Jókori takarmányt ad; de nem homoktalajra való.

Soja bab.

A soja bab, mely tavaly kertleges művelésben részben s korhanyus talajban tenyészett, az intézeti konyhakertben a kísérleti mező 15 s 18-ik parcelláján (ez idén) hol kevésbé kapartalmas talajra talált, mult évi tál gazdag termésnek 1/2, illetőleg 1/3 részét adta, jóllehet figyelmes művelésben részesült, u. i. kétszer kapáltatott (lökáppal) s egyszer feltöltögettetett.

* Ez úgy már tárgyalott, s a tanács elé is be lett terjesztve.

beszélését; ő nem volt képes komolyan gondolkodni. De midőn gyermeke megszülemlt, lelke hirtelen lerázá magáról tompaságát. Nyugodtan mefontolá, mit kell tennie, mert élni akart gyermeke kedvéért. Másnap este egy kis fű jött hozzá, ki csomagot hozott számára. Midőn azt kibontá, ruhát, fehéreműt és ékszerét talála benne. Tudta, hogy testvére küldé azt számára; tehát mégis létezett oly lény, ki szeretettel csüggött rajta. Mindamellelt első igazottaságában mindent vissza akart küldeni; de gyermeke nézett és büszkesége elmutt.

Igy tolt el egy hét. Hallvard felől mit sem hallott. Egyik éjjelen, midőn félálomban feküdt, úgy tetszett előtte, mintha egy sápadt, fényes arczot látott volna. mely az ablaktáblához lapult és mereven bámult rá a gyermekére. De álom is lehetett az, mint a minők e napok alatt már gyakran lettek lázrohamaik által képeletében előidézve. Gyakran gondolt rá, de csodákozására, nem keserűséggel többé. Igen, ha elég erős lett volna, egészen rosszá lenni. De így csak gyöngének mutatkozott, és ostve gyűlöheté.

Es egy este hallá, hogy az amerikai hajó a legközelebbi napokban fog tengerre menni, felvéve gyermekeit, gondosan beburkolá saját ruhájába, isten hozzátot mondott jó pártfogónak és egyedül a part felé ment. Rémes fellegek vonultak örül gyorsasággal, mely köztük képződött, időnként az ujhod sárló alakja mutatkozott. Egyet kiválasztva a körülte fekvő sajkákból, épen learkará azt lánczáló oldani, midőn egy férfit pillantott meg, s ki óvatosan közeledett a kövek felett.

— Brita! hallá halk hangon.

Mindekt soja bab előnövénye zab volt, de a XII-ik parcellán levő az idén hold. 266 mm. istálló-trágyát kapott, amaz pedig nem; innen ered a termény mennyiségben való nagyobb különbség: 7-24 - 4-26-29 Hl.)

Az idei csekély termésnek indoka abban keresendő, hogy virágzásakor épen mikor legkényesebb s legfontosabb szervét kiképezte, hideg idő uralkodott s bár nagy szánu virágokat hozott, innen van, hogy hüvelye mégis kevés lett.

Kék csillagfűrt.

Jól diszlett, hold száma 10 66 Hl. magot adott (Hl. 74-10 klg.) és 8-50 mm. szárat, habár soványabb talajba került. Magva zöld trágyázásra fordították.

Csekélyebb igényeivel megfelelő helyet talál a szegényebb homok talajokon is. Ez okból trágya hiányában levő gazdákknak, trágyázásra ajánlható.

Trágyázási kísérletek.

Trágyázási kísérletek közönséges ószi búzával történtek három parcellán.

Trágyaanyagul csillagfűrt és pohánka zöldtrágya szolgált, melyek az előző években természetesen az illető parcellákon. A 3-ik parcella udarban hagyatott, mely háromszoros szántás s boronálásban részesült.

Mint a kísérlet naplóból kitünik, a zöldtrágyák után, habár azok nem egyfélék voltak, sőt a zöldtrágyát adó növények nem is egy rendbe tartoznak, az eredmény a mag mennyiségére azonos; hold száma 10-12 Hl. mag s 8 mm. szalma mindkettőnél.

Minőségére nézve azonban mir eltérnek a két parcella terményei u. m. a csillagfűrt zöldtrágyába vetett buza Hl. 7880 klg.; míg a pohánka zöld trágyába vetett buza Hl. csak 7590 klg. nyom.

Összehasonlítva az udarban tenyésztett buza termést a két előbbivel úgy találjuk, hogy a magtermés csaknem 2 Hl. kevesebb; s szalma egy m. mázsával. Az udaron nőtt buza minőségére pedig ami kettő közt áll: 7730 klg.

Megjegyzendő egyuttal, hogy a csillagfűrt zöldtrágyába vetett buza „Mokry-főle“ nemesített buza volt.

Külföld.

A berlini conferentia.

Janina átengedését illetőleg teljesen egyetértettek a hatalmak. Azt tudják a nagyhatalmak, hogy Törökország vonakodik átengedni Janinát, ez a körülmény azonban nem fog befolyást gyakorolni az uralkodó hangulatra.

Még egy berlini conferentia.

Azt a hirt terjesztetik, hogy rövid idő alatt ismét lesz conferentia, mely azonban a berlini szerződés máj pontjainak végrehajtása fölött fog iletelet mondaní nevezetesen a török-montenegrói határkérdés fölött, ámbar azt remélik, hogy ezen kérdés megoldására nézve el fogja fogadni a porta a nagyhatalmak ajánlatát. A conferentiaást hir szerint azért szerették meg a hatalmak, mert most Berlinben minden baj nélkül meg tudtak egyezni egymással.

Görögország hadikeszülődése.

A görög hadügyminiszterium mozgósítási és fegyverkezési czélokra 20 milliót s az esetleges akcióra 12 milliót kér megszavazni. A kamara bizonyosan meg fogja szavazni az özszegekert, legalább az ellenzék lapjai biztos kitalásba helyezik. A hadsereget 40,000 emberrel szaporítják s felszerelések beszerzése

— Ki az? —
 — Éu. Apám mindent tud és majd megölt. És anyám is.
 — Egyebet nem akartál mondani?
 — Igen szeretnék rajtad segíteni. Mindent elkövettem a napokban, hogy téged láthassalak.

Egész közel jött a sajkához.
 — Köszönöm, nincs segyélre szükségem.

— De Brita, könyörgő, — eladtam fegyveremet, kutyámat és mindent, mim volt; és ennyit kaptam érte.

Kinyújtá karját és egy vörös zsebkendőt nyujtott neki, melynek egyik végében valami nehéz suly volt köve. Brita gépiesen elvett, egy pillanatra kezében tartá és messze kidobá a tengerbe. Mély megyetés mosolya húzódott át arczán.

— Isten veled, Hallvard, mondá nyugodtan és a vízbe taszítá a sajkát.

— De Brita, kiáltá, mit kívánsz, hogy tegyek?

Felemelé a gyermeket karjaiban és aztán a mellette levő üres helyre mutatott. Hallvard jól tudta, mire czélok ezzel és pillanatilag ingadozott. Majd befelé arczát kezeivel és könyvekre fákadt.

Felórával később a hajón volt Brita; és a hajnál első pirjánál keleten a szél felidagasztá a vitorlákat és nyugot felé ment a bajó, azon föld felé, hol azok, kiket a szerelem vagy szerencsétlenség száműzött, u. házara találnak.

(Folyt. köv.)

végezték küldeték Francia-, Olasz- és Magyarországra.

A klerikális párt győzeleme Romában.

Róma városi központi tanácsának választásánál a klerikális párt jutott többségre s Garibaldi, ki szintén jelöltje volt, megbukott.

A trónörökös és az egyetem tanárai.

A tudományos egyetem küldöttségének a trónörökösnel végzett tisztelgéséről a „Magyar Föld” a következő érdekes adatokat írja:

A hivatalos fogadtatás tudvalevőleg csütörtökön délelőtt volt. A trónörökös beszédét nem olvasta, hanem mondta. Gregus Ágost, mint a bölcsészeti kar dékánja, midőn átnyújtja az oklevelet, juttat elmondta röviden az esztétikai tanácsok történetét, Beszédek végén elmondta a tudor avatás ceremóniáját és véghez érve így szólt:

— Ha nem sérteném meg az etikettet, elmondanám az avató formulát.

— Oh kérem, mondja mosolygva a trónörökös, mire Gregus elmondta a „Recipiste” stb.

A fogadtatás után délután 3 órakor udvari ebéd volt, a melyen a trónörökös, a küldöttek, gr. Bombelles főudvarmester, gr. Latour, Spindler alezredes és Bakalovics őrnagy vettek részt. A társalgás kizárólag magyar nyelven folyt, annyira, hogy midőn Margóthy a magyarul nem értő vendégek iránti tekintetből németül kezdett beszélni, a trónörökös mindig magyarul vágott közbe. A második vagy harmadik táll ételnél nagy pohár valami sárga folyadékot hordtak körül, melyen jég is volt. A küldöttség tagjai, kik az uton meghűtötték magukat, nem merték belelőni. A trónörökös ezt észrevéve, — azt mondta:

— Ne féljenek kérem, hogy jég van benne, kintőn szorbet. Londonból hoztuk receptjét. Nem történnék semmi baj; alkoholt van benne. Mikor így isszák, hűsít, de a gyomorban az alkohol megőv a meghűléstől.

A trónörökös maga is ivott és ezáltal a küldöttek is nekibátorodva, megitták a csakugyan kitűnő szorbetet. Beszéd közben szóba jött a trónörökös araja is, és midőn Breznay említé, hogy ismeri a királykisasszony magyar nyelv-mesterét, a trónörökös feléje fordulva mondta:

— Igen? Mondhatom, hogy mennyiszonyon nagyon gyorsan tanulja a magyar nyelvet; nem csoda különben, édes anyja kitűnően beszél magyarul.

Ezzel alkalmosszerűen tartjuk elmondani a trónörökös eljegyzése történetéből egy részletet, mely eddig még nem jutott napvilágra. A trónörökös nagyon vonzódik Koburg herceghez, ennek családijához és főleg Luiza hercegnő háziasszága nagyon tetszik neki. Egy ízben Rudolf trónörökös így szólt Koburg herceghez:

— Látod, ilyen feleséget szeretnék én, mint a tied.

— Nos, válaszolt a herceg, ott a nővére, vedd el.

A többit tudjuk.

Napi hírek.

— A főidek minőségi osztálya sorozása. A debreczeni járás kir. kataszteri becslő bizottsága által, a mezőgazdaság minden művelési ágában találtató egyes földrésztelkeknek, a választott járási becslővel együttesen fogantatandó s az 1875. VII. t. cz. 39. § a értelmében, talaj s egyéb tulajdonságuk szerinti minőségi osztályba sorozása Debreczenben 1880. évi július 1-én fogván megkezdetni s azt követő napokon a végbejelenésig megszakítás nélkül folytatni; a város földirtokos lakossága, saját fölfogott érdekében ezenell jóakarattal felhívják s ügyelmeztetik, hogy — a mennyiben ez alkalommal a földadónak az egyes birtokosok közötti felosztásának alapja vettetik meg, — ezen osztályba sorozási műveletre személyesen felügyelni, avagy kellő utasítással ellátandó s felvilágosítást nyújtható megbízottak által magokat a helyszínen képviseltetni el ne mulasztják. Kelt Debreczenben, folyó 1880. évi június hó 22-ik napján. A városi tanács.

— **Iskolai értesítő.** A Dóczy Geleonn igazgatása alatti nyolcz osztályú leánynevelő-intézet két ivre terjedő ez évi iskolai értesítője küldetett be hozzánk. E szerint volt az intézetnek 169 növendéke, kik közül 143 helybéli illetőségű. Az intézet felszerelés tekintetében elég gazdag. Előadatok az első osztályban 9. a másodikban 9. a harmadikban 10. a negyedikben 10. az ötödikben 11. a hatodikban 12. a hetedikben 12. és a nyolczadikban 12. tantárgy. — A kisfűzetben az intézet történetének rövid leírása is foglaltatik.

— **Hymen hír.** Főiskolánk szellemi épületének egyik erős oszlopa Liszka Nándor jogtanár s ez évi academiái igazgató, folyó hó 20-án jegyet váltott, ugyancsak főiskolánk egykori hírneves hittanára Erdélyi Józsefnek unokájával: özvegy Kovács Jánosné született Erdélyi Ludovika úrnő magas műveltségű leányával Louise kisasszonnyal.

— **A solferinói ütközet emlékműnépélyét** üli ma a cs. kir. katonai hadserg. Ez alkalomból általános „dienstfrei” munkaszünet van. Ajják is a bakák az ilyen emlékműnepeket.

— **A Fröbel-féle** gyermekkerbe 3-6 éves gyermekek veteenek fel. A beiratások mindennap eszközölhetők reggeli 9-12 ig délután 3-6 ig Pinczesház czegéled utca a 2572. számú házánál. Az intéző bizottság nevében Dragota Csorba Tekla biz. elnök.

— **Közönetnyilvánítás.** Az árvaház számára küldtek: Nagy Bálintné úrnő 1 darab turót, Nagy Sándorné úrnő 1 drb. turót, Vass Pálné úrnő 600 drb. palántát, Oszterlami Ernőné úrnő 5 liter lencsét, több 100 drb. palántát, 2 nagy kosár salátát, Tóth Lajosné úrnő 1 liter lencsét és 100 drb. perccet, Mikinszky Károlyné úrnő 100 drb. perccet, Guszmanu Róbert ur 40 krt cserecsenyére; fogadják az egylet nevében hálaalköszönetet Kacsokovicsné.

— **Találtatott** 10 darab egészen új kasza. Tulajdonosa kellő igazolás mellett átveheti a városházánál levő kapitányi hivatalnál.

— **A debreczeni róm. kath. gymnasiumban** az évrégi vizsgálatok következőleg tartatnak meg: június 27-én a magánvizsgálatok; június 30-án reggeli 8 órakor „Veni in Sannctem”; 8 órakor hituau vizsgálat mind a négy osztályban; július 1-én reggeli 8 órakor vizsgálat a IV. osztályban; délután 3 órakor a III. osztályban; július 2-án reggeli 8 órakor a II. osztályban; délután 3 órakor a I. osztályban; július 3-án, a tornaszabály és a francia nyelvből; július 4-én ünneppélyes „Te Deum” a bizonyítványok kiosztása és a tanévét befejező zárünneppély. Mindezekre a t. szülőket, gyámokat, a nevelés és oktatásügy barátait tisztelettel meghívja. Debreczen, 1880. június 24-én. A r. kath. gym. igazgatósága.

— **Steinfeld Antal** a budapesti rabiképző

intézet bizottsági tagjává választott. Az országgyűlés képviselőházának f. évi márcz. hó 12-én kelt határozata folytán a vallás- és közoktatási miniszter az állami kezelés alatt álló megosztatlan ízr. iskolaalapról feuntartott rabiképző intézethez — az eddig fennállott s egyidejűleg felosztott bizottság helyébe, — egy 12 budapesti s 12 vidéki tagból álló vezérő bizottságot állított fel, melynek egyikévé Steinfeld Antal lett megválasztva.

— **Mándokiné jutalomjátéka** a n.-várad szinkörben szombaton lesz. Színre kerül ez alkalommal Erkel operettje: „Székely Katalin”. Az est érdekét nagyban fogja emelni azon körülmény, hogy Traversz ekkor fog először mint vendég fellépni.

— **Tolvajlás.** Az éjjel az Apafája körül négy hizott okörre akadtak, melyeket egy ember őrzött, a ki a csendőrök láttára elliant. Kiszűt, hogy az ökrök Kortvélyesről a Rooz János tanyájáról lopattak el. A tolvajt nyomozzák s hihetőleg izzé is kerítik.

— **A „kereskedő kék önképző egyesületé”** napi-lapjainak eladására nézve a július-december hónapokra árieztet rendez, melynek megtartása az egyesület helyiségében, f. hó 27-ére azaz vasárnap délelőtt 11 órára van kitűzve.

— **A nyolczet által vasárnap rendezendő** juniálisra jegyek előre válthatók a „Szepessy és Kerekes” urak üzletében.

— **Elvesztett** egy kis fekete pófajú szürke szőrű pisze orru macska nagyságu mopszi nyakában lakatos sárga réz lánczsal. A szives megtalálót kéretik azt Jeney alkaptány úrnál feljelenteni, a hol is illő jutalomban részesül.

— **A mi könnyen félremagyarázható.** Két nagy demokrata Hermann Ottó és Dr. Csillag Zsigmond habja kaptak az asztaloslegények strikeja miatt s Dr. Csillag tegnapi cikkében nem valami hizelő nyilatkozatot tesz a nagy pókásról, azt mondja: ugyanis, elismeri, hogy jeles tudós, szorgalmas buvár, jelemes hazafi, — de rossz muzikáus. (?)

— **Ingyen hirdetések.** A „Magyar Föld” című budapesti napilap gazdák számára mindenféle a gazdaság körébe való hirdetésekért díj nélkül közöl. Szerkesztőségi iroda: Budapest, koronaherceg-utca 3. szám alatt.

— **Tóth Kálmán** állapotában a lezörvendetesebb javulás állott be. Esméletét, sőt emlékező tehetőségét is visszanyerte.

— **Egy tanítónak 14,000 növendéke.** Szarvasról írják, hogy Zvarinyi Lajos ág. ev. tanító a napokban úte meg népuvelői foglalatosságának félszázados jubileumát. Az érdekes férfi már 52 éve, hogy híven és sikeres betölti nehéz hivatását s ez idő alatt 14,000, mondtt tizenégyezer növendék került ki a keze alól. A félszázados ünnepeket a hasznos munkásságu férfi kartársai rendezték.

— **Eltűnt honvédhadnagy — Párisban.** Pár hó előtt a hivatalos lap s ennek alapján valamennyi napilap közölte a hírt, hogy J. K. honvédhadnagy jászberényi állomáshelyéről eltűnt. A körözött hadnagyot csalással és sikeresztással is vádolták s eszerint megolvoltak kelő indokai az eltűnésre. Most hiteles forrásból arról értesülünk, hogy az eltűnt honvédhadnagy Párisban, mint kitűnő hegyesikő (Schraffner) valóságos bántalmat tárgya. J. már a bécsi geographiai intézetben kitűnő a térképek hegyesikőszakában, de ome művészetét úgy látszik csak a párisiak képesek kellőleg méltányolni.

— **Egy helyett kettő.** Selmecről írják a következőket: Folyó hó 20-án két testvér a Selmec közepében levő bétáblányai tóra ment

fürdőni. Az egyik hamarabb kiment a vízből és felöltözött, a másik benne maradt. Ez utóbbi valószínűleg örvényre kerülve, kiabálni kezdett. A segélykérőkora hívére felöltözött beugrott a vízbe testvérét megmentendő, de oly szerencsétlenül, hogy a segítségre menővel együtt a vízbe fult. A szerencsétlenség neve Ivanits, foglalkozására nézve bányamunkások, mind a kettőn nőtlének voltak.

— **Beust gróf és a regény.** A mult hét végén négy francia regényíró, köztük Jules Claretie nagy dírett adtak B.ust gróf osztrák-magyar nagykövetség. A dessztudó Beust gróf poharat emelt a regényre, miközben a következő irodalmi hitvallást tette: „Fiatalkoromban udvarmesterem mindig övött a veszélyes regény-olvasástól. De nem engedelmesekedtem neki, s nem is volt okom megbánni. — Később, mikor feladtam volt világtörténelmet csinálni in partibus, s ez sok alkaloml éjt okozott, mindig boldog voltam, mikor előtem állt valamelyik regény hőse, kinek kalandjai elfeledteték velem a valóság visszasságát. Sőt később átláttam, hogy a regény nem oly regényes, mint a történet s egészen áthatott azon igazság, hogy a politikus, a diplomata vagy a tudós sohasem tehet jobban szert ember- és világméretre, mint a regényírók műveinek olvasása által.”

— **Megcsiptelek leányom.** Mulatságos jeleuet történet e hó 18-án a párisi „Folies dramatiques” színházban, a melyben a „Vacances de Beautendun” című darabot adták elő. A darab hősnéek több leánya van. A második főlónas alatt egzerre lekiált egy néző a karzatról: „Ah, Egzerre leányom, megcsiptelek! Találom daczára ismét a színpadra lépél, de most rögtön hazajössz velem.” Emberünk e szavakra átalános derűltség közt dühösen otthagyta helyét s a színpadra ugrott, hogy a jogosan megbotránkozott Beautenduntól leányát elvigye. Végre is le kellett a függőnyt eresztetni, annyira nagy lett a zavar a színházban. A legmulatságosabb a dologban az volt, hogy igen sokan azt hitték, miként a jelenet is a darabhoz tartozik.

— **Halottgötes Budapestben.** Kedden, mint a „N. P. J.” értesül, legelőkelőbb orvosaink és mernőkeink tanácskozára gyűltek össze, a végböl, hogy Európa több helyén tényleg életbelpitetett halottgötesek nállunk is valóstítsák. A jelen voltak mindenekelőtt megegyeztek abban, hogy kéz alatt a főváros intelligenssebb köreit iparkodni fogtak meggyerői az eszmének. Sőt egyikük kezesekedett, hogy egyedül Budán 300 embert fog meggyerői az ideának. Az értekezlet tagjai vagy egy „Halottgötesési részvénytársaság”-ot számdékozak alapítani, vagy egy halottgötes kemezetét építtetni. De mindenekelőtt aláírásokat fognak gyűjteni, melyek értelmében az illető családok és egyes egyének köteleznék magukat arra, hogy testüket haláluk után megégesék.

— **A marokkói szultán ajándéka** A marokkói szultán olyan ajándékokat küldött egy rendkívüli követe által a spanyol királynak, melyért bizonyára sok nő megirigyli. Ez ajándékok a következők: egy gyémántgyűrű mérs értéki solitaire-rell, három marokkói selem, fehér, vörös és kék színben s két vég szintén e selemből fehér és kék színben. Mondanunk sem kell, hogy e darabok a selemzővös remekei. Küldött aután három darab almohadonert, azaz mór asztali terítőt, kék, zöld és vörös bársonyból, arannyal gazdagon áttörve, arany rojtkalok.

— **Személyi híry a budapesti állatkertből.** Az állatkert e napokban igen érdekes ritka lakóval szaporodott meg; az amerikai bó-

lánytehén egy egészséges, virgocoz borjut ellett, mely oly vígan ugándozik anyja körül, akár csak őai hazájában, a canasai prairiekeu völce. Mintegy két hét múlva a tigisek ket recében is családí örömeik várhatók, a mi szintén elég ritka eset.

Fővárosi rövid hírek.

A hírlapok vasárnapi munkájának megszüntetésére irányuló mozgalom egyelőre nem vezetett célhoz. — A borbélylegények strikejéről szóló hírt megczafolják. — Zmertych István veltoczipedista f. hó 21-én már Nürnbergbe érkezett. Ha így halad, jövő szombat vagy vasárnap már Pozsonyban lesz, a hol a zold fahoz címzett szállodában fogja őt ifj. Herczegh S. A. M. klub nevében üdvözölni. — Keresztnevéváltotatásért folyamodott egy budapesti lakos a kultusz-miniszteriumhoz, miután ebből kérvényét a főv. tanács előbb már elutasította. A kérelmet azonban a közoktatási miniszter is megadta mivel az anyakönyveknek a személyazonosság megállapíthatása végett változtatásoknak kell maradniuk.

Vidéki rövid hírek.

Buziáson már sok furdó-vendég van, mintegy háromszáz. — Páty budavidéki magyar faluban a vasárnapi felhőszakadás elsodort egy Papp József nevű embert s a falu 441 háza közül alig maradt egy is épen; Torbágyon pedig az orvost nyújtá, a hatvanéves öv. Stóhr Józsefnél, az udvaron kapta el a megereget ár s hirtetést csak másnap találták meg. — Nyitra megye törvényhatósági bizottsága, a magyarul nem tudó néplakos tanítóknak számára a nyári szünet alatt tartandó magyar nyelvi póttanfolyamra 800 frtot szavazó meg. A közokt. miniszter e hazafis áldozatkészségért köszönetet szavazott s pótlólag elrendelte a Nyitrai rendezendő magyar nyelvi póttanfolyam megnyitását. — 72 szeresgyilkosság! Mutzu Eva Temesvári majorkiúrvalós lakos Mília Eva ugyanottani lakossal szóváltába elegegyedt, mert csirkéit, ha udvarába mennek agyonvérséssel fenyegette. Mília Eva ígértébe be is váltotta, mert másnap reggel Mutzu Eva, valamint Muntján J. csirkéi és libái is halomszámra feküdtek — megmérgezve. Mília Eva mérlegbe kevert kukoriczát hintett a szegény állatoknak.

Felelős szerkesztő: Kutas Imre.
Főszerkesztő: Vértési Arnold.

Szomorú kötelességem teljesítem, midőn a t. közönséget szeretett féjjeimnek e hó 19-én történt gyász kimentől értesítem. A megboldogult akaratá folytán az eddig

„RANUNKEL F”

czég alatt vezetett posztó üzletet ezután is ugyanezen czég alatt, meg nem ingott alappal és az elhaltak üzleti elvei szerint tovább folytatandom.

Szeretett féjjeim irányában a t. közönség oly nagy mérvben tanúsított szives bizalmiért legőszintébb köszönetemet nyilvánítvi, írem lazt ezután részemre is fönartani, és bizositom, hogy mindn tökéresem oda fog irányulni: ezt lelkiismeretes s pontos kiszolgálás által tartósan kiérdemli. Magamat becses pártfogásába ajánlvagyok mély tisztelettel

Ranunkel Rozália.

SCHMID H.
gépgyáros és
MARSHALL SONS & Cmp. Ltd.
(Gainborough, Angolország) főügynöke
Budapest, váci-ut 72.

Gőzmozdonyait, legújabb szerkezet, fa-, szén- és szalma-fűtő-re.
Cseplőgépeit, legújabb szerkezet, kettős tisztító-művel, szabadalmazott állítható különböző-hengerrel, üszögvasztó készülék, szabadalmazott biztonsági ön-étető készülékkel vagy a nélkül.
Továbbá

Örlőmalmait, szij- és fogaskerék hajtásra, saját gyártmány, augol rendszerre s minden a mezőgazdasági szakmába vágó gépeket.
Arjegyzekek kívánatra ingyen és bérmentve. 179 6-6

HAAS FÜLÖP ÉS FIAI
Budapest, Gizellater,

ajánlják öns raktárakat a legújabb butorszővetek, asztal- és ágyterítők, szőnyegek és futószőnyegek ből

Valódi keleti szőnyegek, ajtó-szőnyegek, ke-revet-takarókat, párnákat és terítőket, csipke-jutefüggönyöket és lebenyeket

a legdusabb választékban mindenféle áron. Nagy választék papíros-szőnyegekben 25 krtól kezdve a legfinomabb kiállításig.

Falak és mennyezetek berendezései a vidéken is egészen elvállaltatnak. Vidékre minták rendelkezésre állanak. 93 15-20

S ó s - borszesz

Bárvárt Karolytól
valódi minőségben, eredeti áron kapható Debreczenben
CSANAK JÓZSEF kereskedésében
mint egyedüli főraktáramban:

Ezen hatóságilag engedélyezett kintűnő háziaszer, mely a sze-gedi országos kiállításon érem éremmel a székesfehérvári kiállításon ezüst éremmel lett kitüntette, különösen jó gyógyhatást eszközöl: reuhma, csuz, szagattás, fagyás, fej, fog, és fülfájdalmak s szemgyuladásnál, ezenkívül fogtisztító szerül is igen ajánlható, a meny-nyiben a fogak fényét elősegíti, a foghúst erősíti s a szájból minden kellemetlen szagot eltávolít.

Utánzások meggátlása végett alább látható czimlapomat mely minden egyes üvegre ragasztva van, a budapesti keresk. kamaránál 100/1875 szám alatt mint védjegyet bekebeleztem.

tisztelettel
BÁRVÁRT KÁROLY.
Budapest IV. ker. Nagymező-utca. (19) 9-?

Saját termésű, tiszta kezelésű
érmelléki boraimat

literes és fél literes üvegekben, jutányos áron a n. é. közönségnek ajánlom.
Rickl József Zelmos.